

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

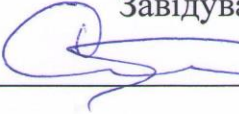
Кафедра підприємницьких та соціальних технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри

протокол № 1 від 28.08.2026 р.

Завідувач кафедри

 / С.Ю. СОКОЛЮК

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

 / С.Ю. СОКОЛЮК
28.08.2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D 7 Торгівля

Освітня програма: Торговельне підприємництво в аграрній сфері

Факультет: Економіки, підприємництва та інформаційних технологій

Робоча програма освітнього компонента «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти спеціальності D7 Торгівля освітньої програми Торговельне підприємництво в аграрній сфері. Умань: УНУ, 2026. – 24 с.

Розробник: Коротєєв Микола Анатолійович, доцент кафедри підприємницьких та соціальних технологій, к.е.н., доцент

Відомості про розгляд і затвердження наведено на титульній сторінці.

© Уманський національний університет, 2026 рік

© Коротєєв М.А., 2026 рік

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показника	Форма здобуття освіти	
	денна	дистанційна
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язковий	Обов'язковий
Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право	Рік підготовки: 1	Рік підготовки: 1
Спеціальність: D 7 Торгівля	Семестр: 1	Семестр: 1
Кількість кредитів ЄКТС – 3 Загальна кількість годин – 90	Лекції: 16 год.	Лекції: 4 год.
Мова викладання: українська	Практичні / семінарські: 14 год.	Практичні / семінарські: 4 год.
Пререквізити: –	Лабораторні: –	Асинхронні: 8 год.
Постреквізити: підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра	Самостійна робота: 60 год.	Самостійна робота: 74 год.
Індивідуальне завдання: не передбачено	Вид контролю: залік	Вид контролю: залік

2. МЕТА, ПЕРЕДУМОВИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета освітнього компонента – формування у здобувачів здатності методологічно обґрунтовано визначати й аналізувати проблеми у сфері підприємництва і торгівлі, проектувати та організовувати наукове дослідження, працювати з науковими й емпіричними даними, формулювати доказові висновки та розробляти практичні заходи щодо вирішення виявлених проблем.

Компетентності, формуванню яких сприяє освітній компонент: ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Шифр ПРН ОП (для обов'язкового ОК)	Результат навчання	Методи навчання	Методи / засоби оцінювання
ПРН 2	Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.	Проблемна лекція; інтерактивна лекція; наукова дискусія; кейс-метод; ситуаційні аналітичні завдання; проєктне навчання (проєктування програми дослідження); ділова гра; наукова робота; синхронна та асинхронна робота в Moodle.	Усне опитування; тестування; розв'язання кейсу; вирішення ситуаційних задач; захист проєкту програми дослідження; рольова взаємодія; опублікування тез, виступ на студентському гуртку, виступ на науковій студентській конференції; модульний контроль.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. НАУКА – СУЧАСНА ПРОДУКТИВНА СИЛА РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Тема 1. Предмет і завдання курсу „Методологія та організація наукових досліджень”

Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності.

Знання як основа науки і наукової діяльності. Економічна наука та її значення у розв’язанні головних проблем агропромислового виробництва. Основні закономірності і проблеми розвитку економічної науки.

Предмет, мета і завдання курсу „Методологія та організація наукових досліджень”.

Організація наукової діяльності в Україні. Наукові установи країни, їх завдання та функції.

Тема 2. Наукове дослідження як форма наукового пізнання

Поняття наукового дослідження. Необхідність проведення наукових досліджень. Вимоги до наукового дослідження.

Класифікація наукових досліджень. Види наукових досліджень: експериментальні, теоретичні, істотографічні, порівняльно - аналітичні.

Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення.

Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень

Поняття про методологію досліджень. Види та функції наукових досліджень. Метод та прийом в науковому дослідженні. Методика та техніка наукових досліджень.

Теорія пізнання. Суб’єкт і об’єкт пізнання. Інструменти теоретичного та емпіричного дослідження. Класифікація методів дослідження: загально-теоретичні, емпіричні, спеціальні.

Загальнонаукові теоретичні методи дослідження. Емпіричний, елементарно-теоретичний, структурно-генетичний аналіз та синтез. Дедукція. Індукція. Аналогія. Історичний метод теоретичних досліджень.

Загальна характеристика емпіричних методів дослідження. Спостереження й експеримент. Порівняння і вимірювання. Опитування. Моделювання. Формалізація та аксіоматизація. Математичні методи та методи статистичної обробки даних.

Параметричні моделі експериментальних досліджень.

Topic 4. Academic integrity and the culture of scientific research

Integrity in the modern civilised world. The essence of academic integrity. Fundamental values of academic integrity: honesty, trust, justice, respect, responsibility, courage.

Academic culture and integrity as social capital of a modern university. Academic integrity in research. Principles and approaches to ensuring academic integrity in Ukrainian higher education.

Varieties of academic dishonesty: data fabrication, data falsification, bribery in the academic sphere, academic sabotage, professorial dishonesty, academic fraud, plagiarism. Effective methods of combating plagiarism: an overview of international experience. Programmes for checking scientific publications for plagiarism. Legal aspects of combating academic dishonesty. Procedure for reviewing cases of violation of academic integrity standards (practices of world universities).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 5. Організація і технологія проведення наукового дослідження

Структура наукового дослідження. Вибір теми дослідження, його мети, завдання. Обґрунтування актуальності, цінності та новизни наукових розробок. Обґрунтування вибраної теми і об'єкта дослідження. Роль наукового керівника у виборі теми наукового дослідження.

Розробка плану науково-дослідної роботи. Структура плану і загальна характеристика його складових частин. Складання робочої методики наукового дослідження і основні вимоги до неї.

Розроблення концептуальних положень і апарату дослідження (гіпотези, методи, етапи, об'єкти, засоби та ін.). Визначення теоретичного і практичного стану проблеми. Розроблення та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, покладених в основу дослідження.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Поняття про наукову інформацію та її роль в проведенні наукових досліджень.

Джерела інформації та їх використання в науковій роботі. Способи пошуку інформації. Використання законодавчих актів, постанов уряду та указів Президента. Спеціальна та нормативно-довідкова література. Статистичні щорічники. Періодична література. Інтернет.

Оформлення витягів з літературних джерел. Комплектування літератури. Кодування інформації.

Методика роботи з літературними джерелами.

Збір та обробка цифрових матеріалів, вимоги до них та перевірка. Нагромадження матеріалів у процесі статистичних спостережень, при вивченні досвіду передових підприємств та при проведенні спеціальних досліджень. Попередні розрахунки – одна з форм нагромадження матеріалів в процесі економічних досліджень. Аналіз нагромаджених матеріалів.

Тема 7. Науково-дослідна робота здобувачів освіти. Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти

Науково-дослідна робота здобувачів у закладі вищої освіти. Основні завдання, напрями та форми науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти.

Курсова робота. Загальна характеристика роботи та її виконання.

Встановлення строків виконання наукової роботи в цілому і за розділами. Етапи наукового дослідження, оформлення та захист курсової роботи.

Кваліфікаційна робота магістра як наукове дослідження. Зміст і структура вступу, теоретичної частини, головних розділів, висновків і пропозицій. Вимоги до написання спеціальних термінів, цифрових матеріалів, математичних формул. Оформлення таблиць, схем, рисунків, списку використаної літератури. Посилання на першоджерела використаних даних.

Написання висновків, пропозицій за результатами науково-дослідної роботи, їх об'єктивність і обґрунтованість. Спеціальне і літературне редагування наукової роботи і її оформлення.

Тема 8. Апробація, впровадження та оцінка ефективності результатів наукового дослідження

Обробка результатів дослідження та їх оформлення.

Форми відображення результатів наукового дослідження. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Наукова монографія, наукова стаття, тези. Методика підготовки та оформлення публікацій.

Форми звітності при науковому дослідженні.

Оцінка ефективності наукових досліджень. Економічна, науково-технічна та соціальна ефективність наукових досліджень.

Впровадження у виробництво результатів наукових досліджень.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”

Модуль		Кількість годин									
№	Назва	Денна форма					Дистанційна форма				
		Разом	в тому числі				Разом	в тому числі			
			л	п	і	с		л	п	аси нх	с
Модуль 1.											
Змістовий модуль 1. Наука – сучасна продуктивна сила розвитку суспільства											
1.	Тема 1. Предмет і метод курсу «Методологія та організація наукових досліджень»	11	2	1		8	11			1	10
2.	Тема 2. Наукове дослідження як форма наукового пізнання	12	2	2		8	12	1	1	1	9
3.	Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень.	12	2	2		8	12	1	1	1	9
4.	Topic 4. Academic integrity and the culture of scientific research*	11	2	1		8	11			1	10
Разом за змістовим модулем 1		46	8	6		32	46	2	2	4	38
Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень											
5.	Тема 5. Організація і технологія проведення наукового дослідження	11	2	2		7	11	1	1	1	8
6.	Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	11	2	2		7	11			1	10
7.	Тема 7. Науково-дослідна робота здобувачів освіти. Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти	11	2	2		7	11	1	1	1	8
8.	Тема 8. Апробація, впровадження та оцінка ефективності результатів наукового дослідження	11	2	2		7	11			1	10
Разом за змістовим модулем 2		44	8	8		28	44	2	2	4	36
Усього годин		90	16	14		60	90	4	4	8	74

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено навчальним планом.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п\п	Назва змістовного модуля та заняття	Кількість годин	
		денна форма	дистанційна форма
Змістовий модуль 1. Наука – сучасна продуктивна сила розвитку суспільства			
1	Тема 1. Предмет і метод курсу «Методологія та організація наукових досліджень» Формулювання наукової проблеми, дослідницького питання, мети та завдань у сфері підприємництва і торгівлі	1	
2	Тема 2. Наукове дослідження як форма наукового пізнання Побудова дизайну дослідження: гіпотеза, показники, джерела даних, логіка перевірки	2	1
3	Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень. Обґрунтування методів збору й аналізу даних для обраної проблеми	2	1
4	Тема 4. Academic integrity and the culture of scientific research Аналіз кейсів доброчесності, цитування та прозорого використання ІІІ	1	
Разом за змістовим модулем 1		6	2
Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень			
5	Тема 5. Організація і технологія проведення наукового дослідження Розроблення проєкту плану організації дослідження: етапи, ресурси, контроль якості та ризику	2	1
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень Пошукова стратегія та критичний аналіз наукових, статистичних і нормативних джерел	2	
7	Тема 7. Науково-дослідна робота здобувачів освіти. Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти Визначення наукової проблеми та обґрунтування заходів щодо її вирішення. Ділова гра «Захист кваліфікаційної роботи»	2	1
8	Тема 8. Апробація, впровадження та оцінка ефективності результатів наукового дослідження Підготовка наукових тез, виступу на студентському гуртку, виступу на науковій студентській конференції, презентації результатів дослідження	2	
Разом за змістовим модулем 2		8	2
	Всього	14	4

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено навчальним планом.

ДОДАТКОВО. ТЕМИ АСИНХРОННИХ ЗАНЯТЬ (ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		дистанційна форма
Змістовий модуль 1. Наука – сучасна продуктивна сила розвитку суспільства		
1	Тема 1. Предмет і метод курсу «Методологія та організація наукових досліджень» Формулювання наукової проблеми, дослідницького питання, мети та завдань у сфері підприємництва і торгівлі	1
2	Тема 2. Наукове дослідження як форма наукового пізнання Побудова дизайну дослідження: гіпотеза, показники, джерела даних, логіка перевірки	1
3	Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень. Обґрунтування методів збору й аналізу даних для обраної проблеми	1
4	Тема 4. Academic integrity and the culture of scientific research Аналіз кейсів доброчесності, цитування та прозорого використання ШІ	1
	<i>Всього за 1 змістовий модуль:</i>	4
Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень		
5	Тема 5. Організація і технологія проведення наукового дослідження Розроблення проєкту плану організації дослідження: етапи, ресурси, контроль якості та ризику	1
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень Пошукова стратегія та критичний аналіз наукових, статистичних і нормативних джерел	1
7	Тема 7. Науково-дослідна робота здобувачів освіти. Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти Визначення наукової проблеми та обґрунтування заходів щодо її вирішення. Ділова гра «Захист кваліфікаційної роботи»	1
8	Тема 8. Апробація, впровадження та оцінка ефективності результатів наукового дослідження Підготовка наукових тез, виступу на студентському гуртку, виступу на науковій студентській конференції, презентації результатів дослідження	1
	<i>Всього за 2 змістовий модуль:</i>	4
	<i>Всього:</i>	8

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п\п	Назва змістовного модуля та заняття	Кількість годин	
		денна форма	дистанційна форма
Змістовий модуль 1. Наука – сучасна продуктивна сила розвитку суспільства			
1	Предмет і метод курсу «Методологія та організація наукових досліджень» Виявити проблему розвитку науки в Україні за статистичними показниками (витрати на НДДКР, кількість дослідників, публікаційна активність). Проаналізувати причини відставання порівняно з країною ЄС (порівняльна таблиця, причинно-наслідкова діаграма). Запропонувати 3-5 обґрунтованих заходів підвищення ролі науки як продуктивної сили, оцінити їх реалістичність.	8	10
2	Наукове дослідження як форма наукового пізнання Дослідити сучасний стан визначеної проблеми на основі наукових джерел та фактичних даних. Визначити основні причини й наслідки проблемної ситуації.	8	9
3	Методологія та методи наукових досліджень. Обґрунтувати вибір методів дослідження відповідно до визначеної проблеми. Здійснити збір, систематизацію та аналіз інформації щодо проблемної ситуації. Визначити ключові чинники впливу на проблему та сформулювати можливі варіанти її вирішення.	8	9
4	Academic integrity and the culture of scientific research Здійснити пошук та критичне оцінювання наукових джерел щодо визначеної проблеми з дотриманням принципів академічної доброчесності. Узагальнити наукові підходи до аналізу та вирішення проблеми. Обґрунтувати власні пропозиції на основі достовірних наукових даних.	8	10
Разом за змістовим модулем 1		32	38
Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень			
5	Організація і технологія проведення наукового дослідження Визначення теоретичного і практичного стану проблеми. Розроблення головних ідей, концептуальних положень, покладених в основу дослідження. Визначити необхідні етапи, ресурси та інструменти дослідження.	7	8
6	Інформаційне забезпечення наукових досліджень Здійснити пошук і відбір наукової інформації щодо причин проблеми та способів її вирішення. Провести порівняльний аналіз існуючих наукових підходів і практичних способів вирішення проблеми. Систематизувати інформацію для обґрунтування запропонованих заходів.	7	10
7	Науково-дослідна робота здобувачів освіти. Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти Провести поглиблений аналіз визначеної проблеми в межах кваліфікаційного дослідження. Розробити альтернативні варіанти її вирішення та визначити умови їх реалізації. Обґрунтувати комплекс заходів щодо вирішення проблеми з урахуванням результатів проведеного дослідження.	7	8
8	Апробація, впровадження та оцінка ефективності результатів наукового дослідження Обґрунтувати доцільність запропонованих заходів на основі результатів дослідження. Визначити критерії та показники оцінювання їх ефективності. Розробити план упровадження заходів та оцінювання отриманих результатів.	7	10
Разом за змістовим модулем 2		28	36
	Всього	60	74

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Не передбачено.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання спрямовані на формування ПРН 2 і передбачають послідовний перехід від виявлення проблеми до її аналізу та розроблення обґрунтованих заходів щодо вирішення.

- проблемні та інтерактивні лекції з аналізом дослідницьких і професійних ситуацій;
- наукова дискусія: робота з науковою термінологією та категоріальним апаратом;
- кейс-метод на матеріалі підприємницьких і торговельних структур;
- вирішення ситуаційних задач: кількісні й якісні методи аналізу та інтерпретації даних; порівняння альтернатив і обґрунтування практичних заходів;
- проектування програми дослідження: постановка проблеми, формулювання дослідницького питання, мети, завдань і гіпотези, розроблення плану власного дослідження;
- наукова робота (опублікування тез, виступ на студентському гуртку, виступ на науковій студентській конференції): робота з науковими, статистичними, нормативними та відкритими даними; критичний пошук і оцінювання джерел;
- ділова гра: виконання ролі у змодельованій ситуації за критеріями;
- синхронна та асинхронна робота в Moodle із формувальним зворотним зв'язком.

11. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль – залік. Підсумкова оцінка визначається в межах 100 балів за результатами поточного оцінювання. Система оцінювання побудована як сукупність конкретних доказів досягнення ПРН 2: здобувач має продемонструвати, що вміє виявити й сформулювати наукову проблему у сфері підприємництва і торгівлі, проаналізувати її на основі належних даних та розробити обґрунтовані заходи щодо її вирішення.

Пропущені або прострочені обов'язкові роботи виконуються у строки, погоджені з викладачем. За об'єктивних обставин (хвороба, повітряні тривоги, знеструмлення, обставини воєнного стану тощо) встановлюється альтернативний строк без зниження академічних вимог.

11.1. Розподіл балів за формою підсумкового контролю «екзамен» – не застосовується.

11.2. Розподіл балів за формою підсумкового контролю «залік».

Система оцінювання побудована за результатоорієнтованим принципом: бали нараховуються за конкретні оцінювані роботи, що є доказами досягнення заявлених результатів навчання, а не за сам факт відвідування занять або опрацювання тем. за форми підсумкового контролю «залік» оцінювання 100 балів поточного.

Оцінювана робота	ПРН, що перевіряються	Максимальний бал
Навчальна дискусія	ПРН 2	8
Поточне тестування	ПРН 2	8
Розв'язання кейсів	ПРН 2	16
Вирішення ситуаційних задач	ПРН 2	16
Проектування програми дослідження	ПРН 2	12
Ділова гра	ПРН 2	5
Наукова робота	ПРН 2	10
Модульний контроль 1	ПРН 2	10
Модульний контроль 2	ПРН 2	10
Разом		100

11.3. Курсова робота / проєкт, практика як окремий освітній компонент – не передбачено навчальним планом.

11.4. Критерії оцінювання

Вид роботи	Критерії	Рівні виконання / показники	Макс. бал
Навчальна дискусія	Розуміння понять, здатності пояснювати зв'язки й аргументувати пропонувані рішення	8 — точне і повне визначення понять/проблеми; 6 — незначні неточності; 4 — часткове розуміння; 0–2 — визначення відсутнє/помилкове	8
Поточне тестування	Коректність і точність у роботі з науковою термінологією та категоріальним апаратом	8 — 90–100% правильних відповідей; 7 — 75–89%; 6 — 60–74%; 0–5 — менше 60%	8
Розв'язання кейсів	Коректність аналізу; встановлення причин; інтерпретація даних; оцінка альтернатив; доказовість і реалістичність запропонованих заходів.	15–16 — аналіз глибокий, заходи доказові й реалістичні; 12–14 — незначні недоліки; 9–11 — частковий аналіз / слабша аргументація; 0–8 — проблема або заходи не обґрунтовані.	16

Вид роботи	Критерії	Рівні виконання / показники	Макс. бал
Вирішення ситуаційних задач	Повнота виконання визначеного завдання; коректність даних і джерел; здатність порівнювати, аналізувати й робити власний висновок; відповідність умовам завдання	15–16 – повне й обґрунтоване виконання; 12–14 – достатнє з окремими недоліками; 9–11 – часткове, але прийнятне; 0–8 – суттєво неповне або некоректне	16
Проектування програми дослідження	Послідовність етапів; реалістичність строків і ресурсів; контроль якості; урахування ризиків; відповідність дослідницькій проблемі.	11–12 – програма цілісна і реалістична; 8–10 – загалом якісна; 5–7 – частково опрацьована; 0–4 – робоча логіка програми відсутня.	12
Ділова гра	Виконання ролі у змодельованій ситуації за критеріями	5 — рішення аргументовано й донесено професійно в ролі; 4 — достатньо; 3 — слабка аргументація; 0–2 — комунікація не відбулась	5
Наукова робота: опублікування тез, виступ на студентському гуртку, виступ на науковій студентській конференції	Наукова логіка; коректність джерел; чіткість проблеми й висновків; обґрунтованість запропонованих заходів; академічний стиль і презентація.	9–10 — науково й комунікативно якісно; 7–8 — окремі недоліки; 5–6 — зміст або презентація неповні; 0–4 — результат не демонструє ПРН.	10
Модульний контроль 1	розуміння ключових понять і моделей; застосування до ситуаційного завдання; коректність висновку	9–10 — повний і логічний розв’язок; 7–8 — переважно правильний; 5–6 — частковий; 0–4 — доказ досягнення ПРН недостатній.	10
Модульний контроль 2	розуміння ключових понять і моделей; застосування до ситуаційного завдання; коректність висновку	9–10 — повний і логічний розв’язок; 7–8 — переважно правильний; 5–6 — частковий; 0–4 — доказ досягнення ПРН недостатній.	10
Разом			100

11.5. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Національна оцінка для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
74-81	C	зараховано
64-73	D	зараховано
60-63	E	зараховано
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

12. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Під час виконання навчальних і контрольних завдань здобувач дотримується Положення УНУ про систему забезпечення академічної доброчесності, Політики відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту та інших чинних локальних актів. Усі запозичення, дані та ідеї мають бути належно атрибутовані; суттєва зовнішня допомога – прозоро задекларована. Здобувач відповідає за достовірність фактів, джерел, обчислень, даних та висновків незалежно від використаних інструментів.

Робота	Режим ШІ	Конкретні правила
Навчальна дискусія	Обмежено дозволено	Допускається пошук альтернативних формулювань і структурування. Остаточна постановка проблеми, логіка та обґрунтування – власні; суттєве використання ШІ декларується.
Поточне тестування	Заборонено	Використання генеративного ШІ, засобів сторонньої допомоги та недозволених джерел заборонено, якщо інше прямо не визначено в конкретному екзаменаційному завданні
Розв'язання кейсів	Обмежено дозволено	Допускається генерація альтернативних гіпотез/варіантів, але аналіз, перевірка фактів, оцінювання ризиків і остаточне рішення виконує здобувач; використання декларується.
Вирішення ситуаційних задач	Обмежено дозволено	Допускається технічна допомога з даними за умови відтворюваності. Інтерпретація проблеми, оцінка альтернатив і заходи мають бути власними й захищатися усно за потреби.
Проектування програми дослідження	Обмежено дозволено	Допускається генерація альтернатив планування. Фінальні етапи, строки, ризики й контроль якості обґрунтовує здобувач.
Ділова гра	Обмежено дозволено	ШІ може використовуватися для генерації альтернативних сценаріїв або мовного редагування підготовчих матеріалів; оцінювана рольова взаємодія, аргументи та висновки мають бути власними; суттєве використання декларується
Наукова робота: опублікування тез, виступ на студентському гуртку, виступ на науковій студентській конференції	Технічне / обмежене використання	Дозволено правопис, стилістичне редагування, допомогу зі структурою. Основний науковий зміст, висновки та заходи не можуть бути подані як власні, якщо їх згенерував ШІ.
Модульний контроль 1	Заборонено	Використання генеративного ШІ, засобів сторонньої допомоги та недозволених джерел заборонено, якщо інше прямо не визначено в конкретному екзаменаційному завданні
Модульний контроль 2	Заборонено	Використання генеративного ШІ, засобів сторонньої допомоги та недозволених джерел заборонено, якщо інше прямо не визначено в конкретному екзаменаційному завданні

Заборонено вводити до зовнішніх систем персональні дані інших осіб, конфіденційну чи службову інформацію, екзаменаційні матеріали та інші дані з обмеженим доступом. Автоматизований детектор ШІ не використовується як єдиний доказ порушення. Для підтвердження авторства можуть застосовуватися усний захист, демонстрація чернеток, історії змін, промптів, вихідних даних, коду або інших проміжних матеріалів.

13. МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичні матеріали: Коротєєв М.А. Методичні вказівки для виконання практичних завдань та самостійної роботи з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності D7 Торгівля. Умань, 2025. 40 с.

Обладнання, програмне забезпечення: комп'ютерна техніка, мультимедійне обладнання, доступ до мережі Інтернет, Moodle УНУ.

Електронний навчальний курс: 1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D7 Торгівля. <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2313>

Інші ресурси: бібліотека УНУ, інституційний репозитарій, офіційні вебресурси органів державної влади та міжнародних організацій.

14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Бірта Г. О. Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с
2. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування).– Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. – 368 с.
4. Зацерковний В. І. Тішаєв І. В, Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб.– Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с
5. Каламбет С.В. Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб.– Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с.
6. Методологія і технологія наукових досліджень. Економічні науки (у схемах, визначеннях, прикладах) : навч. посіб. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2022. 56 с.
7. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. – Електронні текстові дані (1 файл: 0,4 Мбайт). – КІП ім. Ігоря Сікорського, 2021. - 58 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 220 с.
9. Науково-дослідницька діяльність студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів та докторантів: довідник молодого вченого / уклад.: А.В. Байлов, О.М. Литвинов, В.В. Чумак; за заг. ред. О.М. Головка. Харків : ХНУВС: ТімПаблішГруп, 2016. 363 с.
10. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. - Суми: СНАУ, 2020. - 220 с.
11. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / авт.-укл.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; редкол.: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй; Київ: УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с.
12. Основи наукових досліджень: організація самостійної та наукової роботи студента: навч. посібник / [Я.Я. Чорненький, Н.В. Чорненька, С.Б. Рибак, Д.Д. Сердюк.] - К.: Професіонал, 2006. 199 с.
13. Протас О.Л. Методологія і технологія наукових досліджень: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Соціальна педагогіка» спеціальності 231 «Соціальна робота». Івано–Франківськ: НАІР, 2022. 279 с.
14. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. – 385 с
15. Староста В.І. С-77 Методологія наукових досліджень: навчально-

методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с.

16. Сурмін Ю.П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. К.: НАДУ, 2008. 184 с

17. Філіпенко А.С. Основи філософії та методології економічної теорії: навч. посіб. К.: ВПЦ«Київський університет», 2018. 271с.

18. Цибульська Е. І. Методологія економічних досліджень : практикум для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти. – Харків: Вид-во НУА, 2021. – 72 с.

Додаткові

1. Бленда Н. О., Коротєєв М. А., Соковніна Д. М., Соколюк С. Ю., Жарун О. В. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища – основа визначення стратегічного напрямку розвитку підприємницьких структур. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Вип. 99. Ч. 2 : Економічні науки. С.124-131.

2. ДСТУ 3008-95 Державний стандарт України. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення від 01.01.1996 URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FIN896>

3. ДСТУ 3008:2015 Національний стандарт України. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання Наказ національного органу стандартизації України ДП "УкрНДНЦ" від 22.06.2015 р. N 61 URL: https://web.archive.org/web/20170809014523/http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF

4. ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги і правила складання»

5. Кодекс академічної доброчесності Уманського національного університету садівництва URL: <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>

6. Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічного опису для списку використаної літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (оновлені та доповнені) / уклад. : Л. В. Карпусь, Т. І. Чорна; відп. за вип. Н.О. Прутська. . – Вінниця : ВТЕІ ДТЕУ, 2024. – 17 с.

7. Політика відкритої науки в Уманському національному університеті URL: <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4qc7>

8. Політики відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в УНУ URL: <https://www.udau.edu.ua/ua/file/GzLM>

9. Положення про запобігання академічному плагіату в УНУ URL: <https://www.udau.edu.ua/ua/file/dSaQ>

10. Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в УНУ URL: <https://www.udau.edu.ua/ua/file/73Sh>

11. Про академічну доброчесність: Закон України від 18.12.2025 № 4742-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>

12. Про наукову і науково-технічну діяльність (із змінами і доповненнями) :

Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T150848?an=1>

13. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Уманському національному університеті садівництва URL: <https://www.udau.edu.ua/ua/file/D1iS>

14. Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні: Постанова КМУ від 30 квітня 2024 р. № 476 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2024-%D0%BF#Text>

15. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : Наказ МОН України від 12.01.2017 № 40 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

16. Соколюк С.Ю., Прокопчук О.Т., Чернега І.І., Тупчий О. С., Жарун О.В., Коротєєв М.А. ANALYSIS OF THE LABOR MARKET AND DIRECTIONS FOR IMPROVING THE SYSTEM OF SOCIAL PROTECTION AND SOCIAL SECURITY IN UKRAINE *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2024. Випуск 104. Частина 2. С. 202-212.

17. Соколюк С.Ю., Чернега І.І., Жарун О.В., Коротєєв М.А., Тупчий О.С. Формування інноваційного проєкту шляхом прийняття ефективних управлінських рішень. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Вип 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 203-211.

18. Уланчук В.С., Соколюк С.Ю., Жарун О.В., Коротєєв М.А., Тупчий О.С. Аналіз економіко-статистичних показників розвитку підприємництва в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Вип 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 69-80.

19. Уланчук В. С., Соколюк С. Ю., Жарун О. В., Коротєєв М. А., Непочатенко О. А. Економетричні підходи до прогнозування фінансового забезпечення соціально-економічного розвитку регіону. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Вип. 99. Ч. 2 : Економічні науки. С. 163-171.

20. Уланчук В.С., Соколюк С.Ю., Жарун О. В., Коротєєв М.А., Тупчий О. С. Аналіз проблеми безробіття в Україні в аспекті соціально-економічної безпеки. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 100. Ч. 2 : Економічні науки. С. 170-178.

21. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня: методичні поради / [автор-упорядник Л.А. Пономаренко]. [3-є вид., виправлене і доповнене]. К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», Вид-во «Толока», 2005. 80 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавча база Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua>
3. Національна академія наук України URL: <http://www.nas.gov.ua>
4. Національна академія аграрних наук України URL: <http://naas.gov.ua>
5. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <https://nbuv.gov.ua>
7. Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки" URL: <http://www.iae.org.ua/>
8. Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
9. Освітній портал URL: <https://osvita.org.ua/>
10. Державна наукова установа Український інститут науково-технічної експертизи та інформації URL: <http://www.uintei.kiev.ua>
11. Державна служба статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
12. Науково-практичний журнал «Наука та інновації» НАН України URL: <https://scinn.org.ua/ua>
13. Збірник наукових праць Уманського національного університету URL: <https://journal.udau.edu.ua/>

16. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» або її окремого компонента можливе за умов участі здобувача в програмі академічної мобільності (навчання в інших ЗВО) відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників Уманського національного університету (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/03dy>); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/7Iti>); Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, ліквідацію академічної заборгованості та оскарження результатів оцінювання в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/jZkM>) Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/npO1>); Положення про організацію освітнього процесу у змішаному та тимчасово дистанційному форматах в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4I17>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси

інтенсивного навчання, платформи онлайн-курсів, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

Участь у програмах здобуття неформальної та інформальної освіти регламентує Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>

17. ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕГЛЯД І ЗМІНИ

Навчальний рік	Дата перегляду	Короткий зміст змін / підстава
2026/2027	28.08.2026	Робочу програму оновлено відповідно до вимог Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті та змін ОПП «Торговельне підприємництво в аграрній сфері» спеціальності D7 «Торгівля».